

Prijevod ove stranice generiran je strojnim prevođenjem [Poveznica]. Strojno prevedeni tekstovi mogu sadržavati pogreške koje mogu narušiti jasnoću i točnost. Europski ombudsman ne prihvaća nikakvu odgovornost za bilo kakve nepodudarnosti. Najpouzdanije informacije i pravnu sigurnost jamči izvorna inačica na engleski jeziku koja je dostupna putem gornje poveznice. Više informacija potražite u našem odjeljku o [jezičnoj politici i prevođenju \[Poveznica\]](#).

Odluka o odbijanju Europske komisije javnom pristupu tekstualnim porukama koje su razmijenili predsjednik Komisije i glavni izvršni direktor farmaceutskog poduzeća o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19 (predmet 1316/2021/MIG)

Odluka

Služaj 1316/2021/MIG - Otvoren 16/09/2021 - Preporuka o 26/01/2022 - Odluka donesena 12/07/2022 - Predmetna institucija Europska komisija (Utvrđena nepravilnost u postupanju)

|

Predmet se odnosio na zahtjev za javni pristup tekstualnim porukama predsjednika Komisije i glavnog direktora farmaceutskog poduzeća o kupnji cjepiva protiv bolesti COVID-19. Podnositelj pritužbe uputio je na članak u New York Timesu u kojem se upućuje na takve tekstualne poruke. Komisija je priopćila da ne drži tekstualne poruke.

Istraga Ombudsmana pokazala je da je Komisija zatražila od ureda svojeg predsjednika (kabineta) da traži samo dokumente koji ispunjavaju kriterije Komisije za bilježenje. Budući da Komisija ne registrira tekstualne poruke, pretraživanje nije donijelo nikakve rezultate. Stoga Komisija nije pokušala identificirati nijednu tekstualnu poruku koja nadilazi ono što je zabilježeno u njezinu sustavu vođenja evidencije te stoga nije ni ocijenila treba li takve tekstualne poruke otkriti.

Ombudsmanica je smatrala da to predstavlja nepravilnosti u postupanju. Preporučila je Komisiji da od ureda svojeg predsjednika zatraži da ponovno pretraži tekstualne poruke, jasno navodeći da pretraživanje ne bi trebalo biti ograničeno na dokumente koji ispunjavaju kriterije za bilježenje . Ako se utvrde bilo kakve tekstualne poruke, Komisija bi zatim trebala procijeniti može li se podnositelju pritužbe odobriti javni pristup tim porukama u skladu s pravom EU-a.

U odgovoru Komisija nije obavijestila Ombudsmana o tome je li pretražila neregistrirane tekstualne poruke. Komisija nije navela razloge zbog kojih nije provela takvu pretragu.

U tom je kontekstu ombudsmanica potvrdila svoj zaključak o nepravilnostima u postupanju.

Pozadina

1. U travnju 2021. New York Times izvijestio je [1] da su predsjednik Komisije i glavni izvršni direktor farmaceutskog poduzeća razmijenili tekstualne poruke i pozive povezane s nabavom cjepiva protiv bolesti COVID-19.
2. **Javna nabava** EU-a vrlo je regulirano područje aktivnosti EU-a i često uključuje velike iznose javnih sredstava [2]. Općenito, postoji visoka razina transparentnosti u tom području.
3. U svibnju 2021. podnositelj pritužbe, novinar, zatražio je od Komisije javni pristup tekstualnim porukama i drugim dokumentima povezanim s razmjenom informacija o javnoj nabavi navedenoj u tom članku [3].
4. **Komisija** je utvrdila da su tri dokumenta obuhvaćena područjem primjene zahtjeva podnositelja pritužbe kojem je dala širok pristup. Međutim, Komisija nije utvrdila nikakve tekstualne poruke.
5. Podnositelj pritužbe zatražio je od Komisije da preispita svoju odluku (podnošenjem „potvrdnog zahtjeva”) sumnjajući da nisu utvrđene nikakve tekstualne poruke.
6. **Komisija** je u srpnju 2021. odgovorila podnositelju pritužbe i ponovila da nema dodatne dokumente.
7. Nezadovoljan, podnositelj pritužbe obratio se Ombudsmanu koji je pokrenuo istragu o zabrinutosti podnositelja pritužbe da Komisija nije identificirala i otkrila tekstualne poruke kojima je tražio pristup.
8. Tijekom istrage istražni tim Ombudsmana sastao se s predstavnicima Komisije kako bi prikupio dodatne informacije o predmetu. Izvješće o tom sastanku [4] podijeljeno je s podnositeljem pritužbe koji je zatim dostavio svoje primjedbe. Istražni tim Ombudsmana pregledao je i dokumente u kojima je detaljno opisan način na koji je Komisija postupila sa zahtjevom za javni pristup.
9. Istraga je pokazala da Komisija pri obradi zahtjeva za javni pristup nije u potpunosti pretražila zatražene tekstualne poruke, nego je ograničila svoje pretraživanje na *registrirane tekstualne* poruke. Istraga je pokazala i da politika Komisije de facto nije registracija tekstualnih poruka. Stoga je očito da je način na koji je Komisija postupila s tim zahtjevom bio nedovoljan. Komisija nije provjerila je li doista imala tekstualne poruke. Unatoč novinskom izvješću da takve poruke postoje, Komisija je ograničila svoje pretraživanje na *registrirane* poruke, za koje je morala znati, s obzirom na svoju politiku registracije, da bi rezultat toga bio da nema tekstualnih poruka.

10. U tom je kontekstu ombudsmanica smatrala da je došlo do nepravilnosti u postupanju Komisije s tim zahtjevom te je Komisiji dala preporuku da ispravi taj slučaj nepravilnosti u postupanju [5].

Preporuka Europskog ombudsmana

11. Ombudsmanica je Komisiji dala sljedeću **preporuku** [6] :

Komisija bi trebala zatražiti od kabineta predsjednika da ponovno pretraži relevantne tekstualne poruke, jasno navodeći da pretraživanje ne bi trebalo biti ograničeno na registrirane dokumente ili dokumente koji ispunjavaju kriterije za bilježenje.

Ako prijavljene tekstualne poruke postoje i budu utvrđene, Komisija bi trebala procijeniti može li im se odobriti javni pristup u skladu s Uredbom 1049/2001.

12. U odgovoru Komisija nije obavijestila Ombudsmana o tome je li izvršila pretragu koju je preporučila. Komisija je prihvatila da su tekstualne poruke dokumenti u smislu Uredbe 1049/2001. Međutim, Komisija je navela da je pri obradi zahtjeva slijedila svoju ustaljenu praksu, odnosno da traži *samo* registrirane dokumente (tj. dokumente koji ispunjavaju kriterije za bilježenje).

13. U svojim primjedbama na odgovor Komisije podnositelj pritužbe istaknuo je da još uvijek nije jasno postoje li predmetne tekstualne poruke (još uvijek).

Procjena Ombudsmana nakon preporuke

14. Komisija bi trebala rješavati zahtjeve za javni pristup dokumentima u skladu sa zakonom, odnosno Uredbom 1049/2001, i načelima dobre uprave. Komisija mora nastojati biti prilagodljiva, predstojeća i prilagođena građanima.

15. U ovom se slučaju ne radi o općem pitanju treba li tekstualne poruke registrirati ili ne. Pitanje registracije tekstualnih i trenutačnih poruka institucija EU-a predmet je **strateške inicijative Europskog ombudsmana, SI/4/2021 [7]** . Ombudsmanicu se potiče da je u svojem odgovoru na tu istragu Komisija izrazila namjeru da izda **dodatne smjernice o modernim komunikacijskim alatima kao što su tekstualne i trenutačne poruke** . Ombudsmanica vjeruje da će se Komisija osloniti na smjernice dobre prakse koje proizlaze iz njezine strateške inicijative.

16. Pitanje je u ovom predmetu kako je Komisija postupila sa zahtjevom za javni pristup dokumentima.

17. Nema sumnje da se **tekstualne poruke** (čiji se sadržaj odnosi na politike, aktivnosti i odluke

iz područja nadležnosti institucije) **smatraju dokumentima EU-a Uredbom 1049/2001** . Ombudsmanica pozdravlja činjenicu da je Komisija to priznala u svojem odgovoru na svoju preporuku [8] .

18. Unatoč tom priznanju, Komisija u praksi isključuje tekstualne poruke iz područja primjene Uredbe 1049/2001.

19. Kao što je ombudsmanica napomenula u svojoj preporuci, pitanje jesu li tekstualne poruke registrirane u sustavu upravljanja dokumentima dotične institucije pravno nije relevantno za definiciju „dokumenta” u skladu s Uredbom 1049/2001.

20. U ovom slučaju iz uglednih novina proizlazi da je predsjednica Komisije razmijenila tekstualne poruke o nabavi cjepiva protiv bolesti COVID-19, „što se odnosi na politike, aktivnosti i odluke koje spadaju u područje nadležnosti institucije” [9] . Komisija je morala neko vrijeme čuvati te tekstualne poruke [10] .

21. Unatoč tome, godinu dana nakon preporuke Ombudsmana, Komisija još uvijek nije iznijela nikakve razloge koji bi je spriječili da provede potpunu potragu za tekstualnim porukama.

22. U tom kontekstu ombudsmanica podržava svoj nalaz o nepravilnostima u postupanju.

Zaključak

Na temelju istrage ombudsmanica zaključuje ovaj predmet sljedećim zaključkom:

Komisija je trebala pretraživati tražene dokumente, uključujući one koji nisu registrirani. Propust Komisije da to učini jest nepravilnost u postupanju.

Podnositelj pritužbe i Komisija bit će obaviješteni o toj odluci .

Emily O'Reilly

Europski ombudsman

Strasbourg, 12. srpnja 2022.

[1] Dostupno na:

<https://www.nytimes.com/2021/04/28/world/europe/european-union-pfizer-von-der-leyen-coronavirus-vaccine.html>

[Poveznica]. Na primjer, u članku se navodi:

„Godina von der Leyen već je mjesec dana razmjenjivala tekstove i pozive s (...) izvršnim direktorom (...). I dok su govorili, dvije stvari su postale jasne: „tvrka“ bi mogla imati više doza koje bi mogla ponuditi bloku – mnogo više. I Europska unija bi bila oduševljena što ih ima. Ta osobna diplomacija odigrala je veliku ulogu u dogovoru, koji će biti dovršen ovog tjedna, u kojem će Europska unija zadržati 1,8 milijardi doza (...).“

[2] <https://ted.europa.eu/TED/search/canReport.do> [Poveznica]

[3] U skladu s Uredbom 1049/2001 o javnom pristupu dokumentima Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32001R1049&from=EN>
[Poveznica].

Zahtjev za pristup podnesen je putem aplikacije *AskTheEU.org* i dostupan je na:

https://www.asktheeu.org/en/request/exchange_between_president_von_d [Poveznica].

[4] Izvješće sa sastanka dostupno je na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/doc/inspection-report/en/150175> [Poveznica].

[5] Ova istraga nije se odnosila na politiku Komisije o tome koje dokumente, uključujući tekstualne poruke, treba registrirati ili ne. Istraga se odnosi na način na koji je Komisija postupila sa zahtjevom za pristup dokumentima koje može lako provjeriti posjeduje li ili ne.

[6] Cjeloviti tekst preporuke dostupan je na:

<https://www.ombudsman.europa.eu/en/recommendation/en/151678> [Poveznica].

[7] <https://www.ombudsman.europa.eu/en/case/en/59322> [Poveznica].

[8] Komisija je prethodno u odgovoru na parlamentarno pitanje

https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/P-9-2021-005139-ASW_EN.html [Poveznica].

[9] Vidjeti članak 3. točku (a) Uredbe 1049/2001.

[10] Vidjeti članak 2. stavak 3. Uredbe 1049/2001.